

องค์ความรู้

## การผลิตไม้ดอกในพื้นที่ดินทราย



ศูนย์ศึกษาด้านการศึกษาด้านการเกษตร-เบน ฮันเนื่องมาจากพระราชดำริ  
ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี  
โทร.039-433216-8 โทรสาร 039-433209



## การผลิตไม้ดอกในพื้นที่ดินทราย



พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2556

โดย ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ  
อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี  
ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่อง  
มาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

## คำนำ

ไม้ดอก มีความสำคัญกับชีวิตประจำวันของผู้คนมากขึ้น เนื่องจากมีความต้องการใช้ไม้ดอก เพื่อปักแจกัน จัดช่อดอกไม้ และประดับตกแต่งสถานที่ อาคารสำนักงานต่างๆ การปลูกไม้ดอกให้สวยงามตลอดทั้งปี และมีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาด จำเป็นต้องมีความรู้และเทคนิคในการผลิต ซึ่งไม้ดอกแต่ละชนิดมีวิธีการและเทคนิคในการผลิตแตกต่างกัน เอกสารฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรหรือผู้ที่สนใจ ได้เรียนรู้วิธีการเพาะเมล็ดไม้ดอก การเตรียมวัสดุเพาะ การดูแลรักษาให้มีอายุการใช้งาน ที่นานขึ้น ตลอดจนการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว งานวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ รับผิดชอบโดยสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 กรมวิชาการเกษตร จึงได้จัดทำหนังสือองค์ความรู้เรื่องการผลิตไม้ดอกเพื่อการค้า เพื่อให้เกษตรกรและผู้สนใจสามารถนำไปปฏิบัติให้ถูกต้องและแพร่หลายต่อไป

งานวิชาการเกษตร

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

## สารบัญ

	หน้า
การเพาะเมล็ด	1
การดูแลรักษาต้นกล้า	3
การปลูก	4
การดูแลรักษา	4
การเก็บเกี่ยว	5
เทคนิคการปลูกไม้ตัดดอกเพื่อการค้า	5
- การปลูกดาวเรืองตัดดอก 5	
- การปลูกปทุมมา 10	
- การปลูกเกล็ดดีโอสีส 12	
เทคนิคการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	15
- การปลูกสร้อยไก่ 15	
- การปลูกหงอนไก่ 16	
- การปลูกทานตะวัน 17	
- การปลูกฮอลลีฮ็อค 18	
ตารางแสดงต้นทุนการผลิตและรายได้	19
เอกสารอ้างอิง	20







“...กลไกกรรมและเกษตรกรรมเป็นเรื่องสำคัญมาก ท่านทั้งหลายจะต้องช่วยกันค้นคว้าหาความรู้และความชำนาญให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเสมอ และพยายามส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ที่ได้ศึกษามาแก่พี่น้องกลไกกร และเกษตรกร ให้ได้ทราบถึงวิธีปฏิบัติอันถูกต้องตามหลักวิชาอีกด้วย จึงจะเกิดประโยชน์แก่สังคมในด้านนี้ และเป็นผลดีแก่ประเทศชาติสืบไป...”

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2505

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

## การผลิตไม้ดอกเพื่อการค้า

ไม้ดอกจัดเป็นไม้ประดับที่มีความสำคัญกับชีวิตประจำวันของผู้คนมากขึ้น เนื่องจากมีความต้องการใช้ไม้ดอก เพื่อปักแจกัน จัดช่อดอกไม้ และประดับตกแต่ง สถานที่อาคารสำนักงานต่างๆ การปลูกไม้ดอกให้สวยงามตลอดทั้งปีและมีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาด จำเป็นต้องมีความรู้และเทคนิคในการผลิต ซึ่งไม้ดอกแต่ละชนิดมีวิธีการ และเทคนิคในการผลิตแตกต่างกัน แต่โดยทั่วไปมีหลักการและขั้นตอนดังนี้

### 1. การเพาะเมล็ด

#### 1.1 ปัจจัยสำคัญสำหรับการงอกของเมล็ด

ได้แก่ ความชื้นหรือน้ำในการรดน้ำให้แก่เมล็ดที่เพาะ ในสภาพเพาะควรใช้บัวฝอยละเอียด เพื่อไม่ให้วัสดุเพาะกระเด็นออกจากถาดเพาะ ควรรดน้ำให้ชื้นแต่ไม่แฉะ หากเป็นเมล็ดขนาดเล็กควรให้น้ำซึมผ่านกระดาษลงไป นอกจากความชื้นแล้วเมล็ดบางชนิด ยังต้องการแสง และออกซิเจน เพื่อใช้ในการงอก ซึ่งเมล็ดพืชแต่ละชนิดจะแตกต่างกัน และอุณหภูมิที่เหมาะสมอยู่ในช่วง 15-24 องศาเซลเซียส

#### 1.2 ถาดเพาะเมล็ด

อาจใช้ถาดเพาะเมล็ดโดยเฉพาะหรือใช้ตะกร้าโปร่ง การใช้ถาดเพาะเมล็ดจะช่วยให้ระบบรากของต้นกล้าแยกกัน โดยอิสระทำให้การย้ายปลูกทำได้สะดวก และต้นกล้ากระเทือนน้อยกว่าเพาะในตะกร้า ขนาดของถาดเพาะมีหลายขนาดให้เลือกใช้ตามความเหมาะสม

#### 1.3 วัสดุเพาะ

วัสดุที่ใช้ในการเพาะเมล็ดไม้ดอก ต้องสะอาดปราศจากเชื้อโรค และสามารถกักเก็บความชื้นได้พอควร ร่วนซุย โปร่ง ระบายอากาศดี โดยทั่วไปนิยมใช้ ดินร่วน ปุ๋ยหมักชีวภาพ ขุยมะพร้าวร่อน อัตรา 1:1:1 หรือ พีทมอส



#### 1.4 วิธีการเพาะเมล็ด

เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การปลูกไม้ดอกประสบความสำเร็จ การเตรียมวัสดุเพาะเมล็ด ได้แก่ ดินร่วน ขุยมะพร้าวร่อน ปุ๋ยหมักชีวภาพ อัตรา 1:1:1 หรือ พีทมอส ผสมน้ำลงในวัสดุเพาะให้มีความชื้นพอประมาณ (ทดสอบโดยใช้มือบีบวัสดุเพาะจะทรงตัวอยู่ได้โดยไม่มีน้ำไหลผ่าน) จากนั้นบรรจุลงถาดเพาะเมล็ดที่เตรียมไว้ ใช้ถาดเปล่าอีกอันหนึ่งขนาดเท่ากัน กดลงไปบนวัสดุเพาะ เพื่อทำหลุม หากเพาะเมล็ดในตะกร้าโปร่ง ให้ใช้กระดาษหนังสือพิมพ์เก่ารองวางด้านล่าง ก่อนใส่วัสดุเพาะ จากนั้นทำร่องตื้นๆ เพื่อหยอดเมล็ดหลังหยอดเมล็ดลงทุกหลุมแล้ว กลับเมล็ดบ้างๆ ด้วยวัสดุเพาะปิดด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ คอยหมั่นตรวจดู เมื่อเมล็ดงอกแล้วจึงเปิดกระดาษออก หรือเพาะเมล็ดโดยใช้ส่วนล่างของเมล็ดเสียบลงในดินลึกประมาณครึ่งเมล็ด วางไว้ในที่ร่ม รดน้ำให้ชื้นแต่ไม่แฉะ



บรรจุวัสดุในถาดหลุม



วางเมล็ดพันธุ์ลงบนถาดหลุม

ความลึก 0.5-0.7 ซม.

## 2. การดูแลรักษาต้นกล้า

นำถาดที่เพาะเมล็ดแล้ววางไว้ในที่ร่มรำไรจนกระทั่งเมล็ดงอก นำมาวางไว้ใต้ตาข่ายพรางแสง ประมาณ 50% รดน้ำให้ชื้นสม่ำเสมอแต่ไม่แฉะเมื่อใบจริงงอ ให้รดด้วยปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 30 กรัม ต่อน้ำ 100 ลิตร หรือรดด้วยน้ำหมักชีวภาพอัตรา 30 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร สัปดาห์ละ 1 ครั้ง จนกระทั่งย้ายปลูก



ระยะที่ 1 เมล็ดเริ่มมีพัฒนาการงอก มีราก และมีลำต้นโผล่ขึ้นมาเหนือวัสดุเพาะอายุ ประมาณ 3 วัน



ระยะที่ 2 ต้นกล้าเริ่มพัฒนามีรากและใบเลี้ยง อายุประมาณ 5 วัน



ระยะที่ 3 ต้นกล้าเริ่มมีใบจริงเจริญขึ้นมา 1 คู่ อายุประมาณ 7-10 วัน



ระยะที่ 4 ต้นกล้าเจริญเติบโตมากขึ้นมีใบจริงเพิ่มมากขึ้น สังเกตรากเริ่มจะเจริญเต็มหลุม อายุประมาณ 15 วัน

### 3. การปลูก

#### 3.1 การเตรียมพื้นที่

ไถตะตากดินประมาณ 1 สัปดาห์ หว่านปูนขาวอัตรา 300-400 กิโลกรัมต่อไร่ เพื่อกำจัดโรค-แมลง ที่อาศัยอยู่ในดิน ไถย่อยดินและผสมคลุกเคล้าปุ๋ยหมักชีวภาพที่สลายตัวดีแล้ว อัตรา 2,000 -3,000 กิโลกรัมต่อไร่ ปรับดินให้สม่ำเสมอ ขึ้นแปลงปลูก สูงประมาณ 25-30 เซนติเมตร กว้าง 1 เมตร ความยาวตามพื้นที่ โดยมีระยะระหว่างแถว 50 เซนติเมตร ระยะระหว่างต้น 25-30 เซนติเมตร คลุมด้วยใบหญ้าแห้งหรือฟางข้าวและรดน้ำให้ชื้น

#### 3.2 วิธีการปลูก

เมื่อต้นกล้ามีอายุประมาณ 15-20 วัน ให้สังเกตได้จากใบจริงของต้นกล้า โดยจะมีใบจริงเกิดขึ้นอย่างน้อย 4-6 ใบให้ย้ายต้นกล้า ลงแปลงปลูก ควรย้ายปลูกในช่วงเย็น เพื่อให้ต้นกล้าสามารถตั้งตัวได้เร็ว รดน้ำให้ชื้น

### 4. การดูแลรักษา

#### 4.1 การให้น้ำ

ควรรดน้ำในช่วงเช้า-เย็น เพื่อให้ดินมีความชื้นสม่ำเสมอ แต่ไม่แฉะ

#### 4.2 กำจัดวัชพืช

กำจัดวัชพืชสม่ำเสมอ โดยวิธีการถอน เพื่อลดปัญหาการแย่งน้ำ อาหาร ปุ๋ย และแสงแดด

#### 4.3 การใส่ปุ๋ย

หลังย้ายปลูกควรใส่ปุ๋ยยูเรีย หรือ ปุ๋ยเคมีสูตร 15-0-0 อัตรา 1 กิโลกรัมต่อไร่ 100 ลิตร รดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หลังย้ายปลูก 35-45 วัน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ (หลังหว่านปุ๋ยควรให้น้ำตามทันที) ระยะนี้ควรเน้นพ่นปุ๋ยเกล็ดที่มีสูตรตัวกลางสูงผสมกับแคลเซียมโบรอน ทุก 7-10 วัน

#### 4.4 การป้องกันกำจัดโรค-แมลง

ฉีดพ่นสารสกัดจากพืช สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง เช่น ทางไหล พริก ข่า เหล้าขาว น้ำส้มสายชู อัตรา 30 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร หรือฉีดพ่นน้ำส้มควันไม้ อัตรา 10 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7-10 วัน

#### 5. การเก็บเกี่ยว

ไม้ดอกแต่ละชนิดมีอายุการเก็บเกี่ยวแตกต่างกัน เช่น ดาวเรือง สามารถเก็บดอกรุ่นแรกเมื่ออายุประมาณ 75 วัน ทอยยเก็บต่อเนื่องจนกระทั่งเสร็จสิ้น ประมาณ 3 เดือน ปทุมมา หลังปลูกประมาณ 85-90 วัน สามารถตัดดอกจำหน่ายได้ ทอยยตัดดอกต่อเนื่องจนกระทั่งเสร็จสิ้นประมาณ 3 เดือน แกลดีโอลีส หลังปลูกประมาณ 2-3 เดือน เริ่มตัดดอกจำหน่ายได้ ส่วนสร้อยไก่ หงอนไก่ ทานตะวัน ฮอลลิฮ็อค ดาวกระจาย บานชื่น นิยมปลูกประดับแปลง ตกแต่งอาคารสถานที่

#### 6. เทคนิคการปลูกไม้ตัดดอกเพื่อการค้า

##### 6.1 การปลูกดาวเรืองตัดดอก

ดาวเรืองเป็นไม้ดอกที่นิยมปลูกเพื่อประดับสถานที่ หรือใช้ร้อยพวงมาลัย เพื่อใช้ในโอกาสต่างๆ ทำให้ดาวเรืองเป็นที่ต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง ดาวเรืองที่นิยมปลูกเพื่อตัดดอกเป็นดาวเรืองอเมริกัน (American Marigold) ซึ่งมีดอกขนาดใหญ่ ดอกมีสีเข้ม อ่อนแตกต่างกัน เช่น สีเหลือง สีทอง สีส้ม และสีขาว

## 1. ลักษณะดินและการเตรียมดิน

เป็นที่ดอน ดินร่วนปนทรายระบายน้ำดี ทำการไถตากดินประมาณ 1 สัปดาห์ หว่านปุ๋ยขาวในอัตรา 300-400 กิโลกรัมต่อไร่ เพื่อกำจัดโรค -แมลง ที่อาศัยอยู่ในดิน ไถย่อยดินและผสมคลุกเคล้าปุ๋ยหมักชีวภาพที่สลายตัวดีแล้ว อัตรา 2,000 -3,000 กิโลกรัมต่อไร่ ปรับดินให้สม่ำเสมอ ขึ้นแปลงปลูกสูงประมาณ 25-30 เซนติเมตร กว้าง 1 เมตร ความยาวตามพื้นที่ ระยะระหว่างแถว 50 เซนติเมตร ระยะระหว่างต้น 30 เซนติเมตร คลุมด้วยใบหญ้าแห้งหรือฟางข้าวรดน้ำให้ชื้น



ไถ ตากดินประมาณ 1 สัปดาห์



หว่านปุ๋ยขาวป้องกันโรคและแมลง



ไถย่อยดินผสมคลุกเคล้าปุ๋ยหมักชีวภาพ ยกแปลงปลูก 25-30 เซนติเมตร กว้าง 1 เมตร





## 2. การย้ายปลูก

เมื่อต้นกล้าอายุได้ประมาณ 15 วัน (มีใบจริงเกิดขึ้นอย่างน้อย 4-6 ใบ) ย้ายลงแปลงปลูก ควรย้ายปลูกในช่วงเย็น เพื่อให้ต้นกล้าสามารถตั้งตัวได้เร็ว รดน้ำให้ชื้น

## 3. การตัดยอด

เริ่มตัดยอดเมื่อดาวเรืองมีอายุประมาณ 30 วัน เพื่อให้มีการแตกกิ่งข้างและได้จำนวนดอกต่อต้นมากขึ้น



การตัดยอด



การแตกกิ่งข้างหลังจากการตัด

## 4. การดูแลรักษา

หลังย้ายปลูกควรใส่ปุ๋ยยูเรีย หรือ ปุ๋ยเคมีสูตร 15-0-0 อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 100 ลิตร รดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หลังย้ายปลูก 35-45 วัน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ (หลังหว่านปุ๋ยควรให้น้ำตามทันที) ระวังนี้ควรเน้นพ่นปุ๋ยเกล็ดที่มีสูตรตัวกลางสูงผสมกับแคลเซียมโบรอน ทุก 7-10 วัน และฉีดพ่นน้ำหมักสมุนไพร อัตรา 30 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร หรือฉีดพ่นน้ำส้มควันไม้ อัตรา 10 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7-10 วัน คลุมโคนต้นด้วยใบหญ้าแห้งหรือฟางข้าว หลังย้ายปลูกได้ 20-24 วัน เพื่อให้ต้นดาวเรืองเจริญเติบโตดี และช่วยไม่ให้ต้นล้มง่าย ควรทำการค้ำยันต้นหลังย้ายปลูกได้ประมาณ 50-55 วัน โดยใช้เชือกขึงด้านข้างแปลงทั้งสองข้าง จำนวน 2 ชั้น





การให้น้ำ การคลุมโคนด้วยฟางข้าว



การค้ำยันต้นดาวเรือง

## 5. การเก็บเกี่ยว

ผลผลิต ดอกดาวเรือง ในรุ่นแรกนั้น จะทำการเก็บเกี่ยว เมื่อดอกดาวเรืองมี อายุได้ ประมาณ 75 วัน ในระยะที่ดอกดาวเรืองบานประมาณ 90% ส่วนของใจกลางดอกขนาด ประมาณ 0.5 เซนติเมตร และตัดก้านดอกให้ มีความยาวพอประมาณ และทยอยเก็บต่อเนื่อง จนกระทั่งเสร็จสิ้น จากนั้นนำดอกมาคัดขนาด และส่งจำหน่ายต่อไป



ระยะก่อนตัดดอก ระยะตัดดอกที่สมบูรณ์(บานประมาณ90

%)



ระยะดอกบานเกินไป การคัดขนาดดอกดาวเรือง

## 6.2 การปลูกปทุมมา

ปทุมมา เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยวที่มีลำต้นสะสมอาหารอยู่ใต้ดินแบบเหง้า และมีการเจริญเติบโตทางลำต้นและให้ดอกในช่วงฤดูฝนราวเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน จากนั้นจะทิ้งใบจนหมดแล้วพักตัวอยู่ในดินตลอดช่วงฤดูหนาวเดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ เมื่อถึงฤดูฝนก็จะเจริญเติบโตออกดอกอีกครั้ง ดอกปทุมมามีรูปทรงสง่าและมีสีอันสวยงาม เป็นที่ประทับใจแก่ผู้ที่ได้พบเห็น จนได้รับการส่งเสริมให้เป็นไม้ตัดดอกและเก็บหัวพันธุ์เพื่อส่งไปขายยังต่างประเทศ เป็นที่ประทับใจและชื่นชอบของชาวต่างประเทศจนได้สมญาว่า สยามทิวลิป (Siam Tulip)



### 1. ลักษณะดินและการเตรียมดิน

เป็นที่ดอน ดินร่วนปนทราย ระบายน้ำดี มีค่าความเป็นกรด-ด่างของดินอยู่ในช่วง 6.5-7.0 ชอบแสงแดดจัด มีน้ำเพียงพอสำหรับตลอดฤดูปลูกและเป็นพื้นที่ที่ไม่มีภาวะระบาดของโรคเหี่ยวมาก่อน การเตรียมดิน ทำการไถตะ ดากดินประมาณ 1 สัปดาห์ หว่านปูนขาว อัตรา 300 - 400 กิโลกรัมต่อไร่ เพื่อกำจัดโรค - แมลง ที่อาศัยอยู่ในดิน ไถย่อยดิน และผสมคลุกเคล้าปุ๋ยหมักชีวภาพที่สลายตัวดีแล้ว อัตรา 2,000 - 3,000 กิโลกรัมต่อไร่ ปรับดินให้สม่ำเสมอ ขึ้นแปลงปลูกสูงประมาณ 20 - 30 เซนติเมตร กว้าง 1-1.2 เมตร ความยาวตามพื้นที่

## 2. ฤดูกาลปลูก

โดยทั่วไปเริ่มปลูกหัวปทุมมาในช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม ประมาณเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม เริ่มออกดอก อุณหภูมิ 27-28 องศาเซลเซียส

## 3. การปลูก

ขุดหลุมปลูกลึกประมาณ 7-10 เซนติเมตร ปลูกหลุมละ 1 หัว ระยะระหว่างแถว 30 เซนติเมตร ระยะระหว่างต้น 25 เซนติเมตร คลุมด้วยใบหญ้าแห้งหรือฟางข้าว รดน้ำให้ชื้น

## 4. การดูแลรักษา

เมื่อปทุมมามีใบจริง 2 ใบ ใส่ปุ๋ยยูเรีย อัตรา 5-7 กรัมต่อกอ เมื่อเริ่มออกดอกใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-21 อัตรา 5-7 กรัมต่อกอ เมื่อเริ่มลงหัวใส่ปุ๋ยสูตร 16-24, 13-13-21 อัตรา 7 กรัมต่อกอ ควรมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอและระบายน้ำไม่ให้ท่วมขัง หลังออกดอกประมาณ 2 เดือน งดการให้น้ำ เพื่อให้พืชพักตัว

## 5. การเก็บเกี่ยว

หลังปลูกประมาณ 85 - 90 วัน สามารถตัดดอกจำหน่ายได้ และทยอยตัดดอกต่อเนื่องจนกระทั่งเสร็จสิ้น ประมาณ 3 เดือน

## 6. การเก็บเกี่ยวหัวพันธุ์

เมื่อพืชพักตัวสมบูรณ์แล้ว สังเกตจากใบแห้งเหี่ยวเป็นสีน้ำตาล จึงขุดหัวพันธุ์ขึ้นมาทำความสะอาด จากนั้นนำมาแช่สารเคมีป้องกันโรคและแมลง นาน 15 นาที ก่อนนำไปฝังให้แห้งในที่ร่ม ระบายอากาศดี จากนั้นคัดขนาดหัวเพื่อส่งจำหน่ายต่อไป

### 6.3 การปลูกแกลดีโอลัส



แกลดีโอลัส เป็นไม้ดอกประเภทหัว ที่มีลักษณะดอกและสีที่สวยงามสะดุดตา อายุการใช้งานนานและปลูกง่าย เหมาะสำหรับปลูกเพื่อตัดดอกเป็นการค้า มีขั้นตอนการปลูกดังนี้

#### 1. สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ดินควรเป็นดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำดีและมีอินทรีย์วัตถุสูง มีค่าความเป็นกรด-ด่างประมาณ 6-6.3 ถ้าต่ำกว่า 5 ควรใส่ปูนขาว แต่ถ้าสูงกว่า 7 สามารถแก้ไขได้โดยใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตอยู่ในช่วง 20-25 องศาเซลเซียส จนถึงประมาณ 35 องศาเซลเซียส และควรปลูกกลางแจ้งให้ได้รับแสงแดดตลอดทั้งวัน



## 2. การเตรียมแปลงปลูก

ปลูกแบบแถวคู่ หรือ ๒ แถว ขนาดแปลงกว้าง เมตร ซึ่งมีแถวคู่ ๒ แถว ระยะห่างระหว่างแถว 20 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างแถวคู่ ๔๐ เซนติเมตร ทางเดิน ๕๐ เซนติเมตร สำหรับระยะปลูก คือ ๒๕×15 เซนติเมตร หรือ ๒๐×20 เซนติเมตร และปลูกลึกประมาณ 10 เซนติเมตร

## 3. การปลูกและการดูแลรักษา

3.1 นำหัวพันธุ์ที่ผ่านระยะพักตัว คือ มีตุ่มรากสีขาวเกิดขึ้นใต้หัว แยกกันเชื้อรานาน 30 นาที ผึ่งหัวพันธุ์ให้แห้งในที่ร่มระบายอากาศดี แล้วนำหัวพันธุ์ไปปลูกในหลุมที่เตรียมไว้ กลบดิน แล้วคลุมด้วยฟางข้าวหรือแกลบดิบ เพื่อลดอุณหภูมิและรักษาความชื้นในดิน

3.2 ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะในระยะที่มีการแทงช่อดอก

3.3 ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 รองกันหลุมอัตรา 20 กรัมต่อตารางเมตร ทุก 2 สัปดาห์ จนกระทั่งแทงช่อดอก หลังตัดดอกควรใส่ปุ๋ยสูตร 8-16-24 หรือ 14-14-21 อัตรา 20 กรัมต่อตารางเมตร ทุก 2 สัปดาห์



3.4 การตัดดอก ดอกเริ่มแทงช่อออกมาหลังปลูกประมาณ 2-3 เดือน และสามารถตัดดอกจำหน่ายได้ เมื่อดอกจริงดอกแรกปรากฏให้เห็น ควรตัดก้านช่อดอกให้เหลือใบที่ต้นไว้ประมาณ 3 ใบ เมื่อตัดดอกแล้วควรวางช่อดอกในแนวตั้ง หรือนำมาห่อด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ห่อละประมาณ 10 ช่อ แล้วบรรจุลงกล่องกระดาษ เพื่อส่งจำหน่ายต่อไป

3.5 หลังตัดดอกแล้วควรดูแลต้นต่อไปอีกประมาณ 2-3 เดือน จึงรดน้ำและเมื่อส่วนของใบแห้งจึงขุดหัวขึ้นมาทำความสะอาด คัดขนาด และเก็บไว้ในห้องเย็นอุณหภูมิประมาณ 4 องศาเซลเซียส นาน 2 เดือน ก่อนนำออกปลูกอีกครั้ง



ระยะตัดดอก



หัวพันธุ์เกล็ดโอ๊กลัส

## 7. เทคนิคการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ

### 7.1 การปลูกสร้อยไก่

สร้อยไก่หรือดอกด้ายเป็นพันธุ์ไม้ในวรรณคดีไทยชนิดหนึ่ง เป็นไม้พุ่ม ดอกมีหลากสี และสีสดมาก เมื่ออากาศเย็นนิยมปลูกประดับกระถาง และตกแต่งสวนหรือสถานที่ต่างๆ การดูแล ไม่ควรรดน้ำให้โดนดอก เพราะจะทำให้ดอกเน่าเสียง่าย



การขยายพันธุ์ ด้วย	วิธีการเพาะเมล็ด
จำนวนเมล็ดต่อกรัม	1,600 เมล็ด
ระยะเวลาออก	3-5 วัน
วันเพาะถึงวันย้ายปลูก	20-25 วัน
ออกดอกแรกหลังย้ายปลูก	30-35 วัน
โรคและแมลง	โรคเน่าคอดิน โรคเหี่ยวหอนและเพี้ยไฟ

### การปลูกและการดูแลรักษา

สร้อยไก่เป็นไม้กลางแจ้ง ปลูกง่ายเลี้ยงง่าย สามารถเจริญเติบโตได้ในดินที่มีอินทรีย์วัตถุสูง และระบายน้ำได้ดี หลังย้ายปลูกควรใส่ปุ๋ยยูเรียหรือปุ๋ยเคมีสูตร 15-0-0 อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 100 ลิตร รดสัปดาห์ละ 1 ครั้งหลังย้ายปลูก 30-35 วัน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่(หลังหว่านปุ๋ยควรให้น้ำตามทันที) ระวังนี้ควรเน้นพ่นปุ๋ยเกล็ดที่มีสูตรตัวกลางสูง ผสมกับแคลเซียมโบรอน ทุก 7-10 วัน และฉีดพ่นน้ำหมักสมุนไพร อัตรา 30 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร หรือฉีดพ่นน้ำส้มคว้นไม้ อัตรา 10 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7-10 วัน

## 7.2 การปลูกหงอนไก่



หงอนไก่ เป็นไม้ดอกลำต้นสีเขียวสูงประมาณ 20 นิ้ว แตกกิ่งก้านสาขามาก ใบเป็นใบเดี่ยวออกเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีใบใหญ่อยู่หนึ่งใบ ลักษณะมนรี ปลายใบแหลม ขนาดใบใหญ่ประมาณ 3-4 ซม. นอกนั้นเป็นใบย่อยขนาดเล็ก ออกดอกดก และดอกคล้ายหงอนไก้มียหลายสี เช่น แดงสดหรือเหลืองจ้าแล้วแต่พันธุ์

การขยายพันธุ์	โดยวิธีการเพาะเมล็ด
จำนวนเมล็ดต่อกรัม	1,300 เมล็ด
ระยะเวลางอก	3-5 วัน
วันเพาะถึงวันย้ายปลูก	20-25 วัน
ออกดอกแรกหลังย้ายปลูก	30-35 วัน
โรคและแมลงได้แก่	โรคเน่าคอดิน โรคเหี่ยวหนอนและเพลี้ยไฟ

### การปลูกและการดูแลรักษา

หงอนไก่เป็นไม้กลางแจ้ง ต้องการแสงแดดจัด ชอบดินร่วนซุย และระบายน้ำได้ดี หลังย้ายปลูกควรใส่ปุ๋ยยูเรีย หรือ ปุ๋ยเคมีสูตร 15-0-0 อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 100 ลิตร รดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หลังย้ายปลูก 30-35 วัน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ (หลังหว่านปุ๋ยควรให้น้ำตามทันที) ระยะนี้ควรเน้นพ่นปุ๋ยเกล็ดที่มีสูตรตัวกลางสูงผสมกับแคลเซียมโบรอน ทุก 7-10 วัน และฉีดพ่นน้ำหมักสมุนไพร อัตรา 30 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร หรือฉีดพ่นน้ำส้มควันไม้ อัตรา 10 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7-10 วัน

### 7.3 การปลูกทานตะวัน



ทานตะวันเป็นดอกไม้สีเหลือง ดอกใหญ่กว่าดอกกรักร่ นิยมปลูกเป็นแปลง เป็นไม้ที่ปลูกง่ายและโตเร็ว เมื่อออกดอกแล้ว ดอกจะหันไปทางทิศตะวันออก ไม่หันไปทางทิศอื่น จึงได้ชื่อว่าดอกทานตะวัน มีถิ่นกำเนิดในอเมริกาตะวันตก

การขยายพันธุ์	โดยวิธีการเพาะเมล็ด
จำนวนเมล็ดต่อกรัม	15-65 เมล็ด
ระยะเวลางอก	3-5 วัน
วันเพาะถึงวันย้ายปลูก	15-20 วัน
ออกดอกแรกหลังย้ายปลูก	30-35 วัน
โรคและแมลงได้แก่	โรคเน่าคอดิน โรคใบไหม้ หนอนชอนใบ เพลี้ยแป้ง หนอนหวีขาว

#### การปลูกและการดูแลรักษา

ทานตะวันเป็นไม้กลางแจ้ง ต้องการแสงแดดจัด ขึ้นได้ดีในดินร่วนปนทราย และระบายน้ำได้ดี หลังย้ายปลูกควรใส่ปุ๋ยยูเรีย หรือ ปุ๋ยเคมีสูตร 15-0-0 อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 100 ลิตร รดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หลังย้ายปลูก 30-35 วัน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ (หลังหว่านปุ๋ยควรให้น้ำตามทันที) ราคานี้ควรเน้นพ่นปุ๋ยเกล็ดที่มีสูตรตัวกลางสูงผสมกับแคลเซียมโบรอนทุก 7-10 วัน และฉีดพ่นน้ำหมักสมุนไพร อัตรา 30 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร หรือฉีดพ่นน้ำส้มควันไม้อัตรา 10 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7-10 วัน

## 7.4 การปลูกฮอลลี่ฮ็อค



ฮอลลี่ฮ็อค มีถิ่นกำเนิดในประเทศจีน ต้นสูง 5-6 ฟุต ลักษณะต้นและใบคล้ายปอหรือฝ้าย มีเปลือกเหนียว มีขนระคายปกคลุมอยู่ทั่วทั้งต้นและใบ ใบเป็นใบเดี่ยวออกใบสลับทางกัน ใบหยักเป็นสามแฉก ก้านใบยาว 8-10 ซม. ออกดอกเดี่ยว มีดอกมาก ดอกมีหลายสี เมื่อบานเต็มที่กว้าง 7 ซม.

การขยายพันธุ์	โดยวิธีการเพาะเมล็ด
ระยะเวลางอก	3-5 วัน
วันเพาะถึงวันย้ายปลูก	30-35 วัน
ออกดอกแรกหลังย้ายปลูก	110-120 วัน
โรคและแมลงได้แก่	โรคเน่าคอดิน โรคเหี่ยวหนอนและเพลี้ยไฟ

### การปลูกและการดูแลรักษา

ฮอลลี่ฮ็อคเป็นไม้กลางแจ้ง ขึ้นได้ดีในดินร่วนซุยหรือดินร่วนปนทรายและระบายน้ำได้ดี ชอบอากาศหนาวเย็นหลังย้ายปลูกควรใส่ปุ๋ยยูเรียหรือปุ๋ยเคมีสูตร 15-0-0 อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 100 ลิตร รดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หลังย้ายปลูก 30-35 วัน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ (หลังจากว่านปุ๋ยควรให้น้ำตามทันที) ราคานี้ควรเน้นพ่นปุ๋ยเกล็ดที่มีสูตรตัวกลางสูง ผสมกับแคลเซียมโบรอน ทุก 7-10 วัน และฉีดพ่นน้ำหมักสมุนไพร อัตรา 30 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร หรือฉีดพ่นน้ำส้มควันไม้ อัตรา 10 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7-10 วัน

**ตารางที่ 1** ต้นทุนการผลิตและรายได้ของ ดาวเรืองตัดดอก ปทุมมา ของงานวิชาการเกษตร  
ศูนย์ฯ (พื้นที่ 1 ไร่)

รายการ	ดาวเรืองตัดดอก	ปทุมมา	
1.อายุพืช (วัน)	130-150	150	
		จำนวนดอก	จำนวนหัวพันธุ์
2. ผลผลิตเฉลี่ย (ไร่)	267,300 ดอก	63,840	63,840
3. ราคาขายเฉลี่ย (บาท)	0.44	1	5
4. รายได้ (บาท/ไร่)	117,612	63,840	319,200
5. ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	54,790		133,475
6. ผลตอบแทน (บาท/ไร่)	62,822		249,565

**หมายเหตุ** ต้นทุนการผลิตและรายได้ของดาวเรืองตัดดอก-ปทุมมา ใน 1 ไร่



## เอกสารอ้างอิง

- โสธยา ร่วมรังสี. 2554. เอกสารประกอบการฝึกอบรมเรื่องเทคโนโลยีการผลิตไม้ตัดดอก ศูนย์บริการ การพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ . คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่/50200, 5 หน้า.
- โสธยา ร่วมรังสี. 2554. เอกสารประกอบการฝึกอบรมเรื่องเทคโนโลยีการผลิตไม้กระถาง ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ . คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่/50200, 5 หน้า.



ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ  
 ต.พลองต. อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี 22120 โทร.039-433216-8 โทรสาร 039-433209  
[www.fisheries.go.th/cf-kung\\_kraboen](http://www.fisheries.go.th/cf-kung_kraboen) ,E-mail : [kkbrdsc@hotmail.com](mailto:kkbrdsc@hotmail.com)